

Asbest Dialogoog

13 februari 2026

Inleiding – Waarom onderstaand artikel nu nóg relevanter is

Het onderstaande artikel was volledig afgerond en klaar voor publicatie.

Maar tijdens het tegenlezen vond een reviewer de inhoud zó alarmerend dat er onmiddellijk actie is ondernomen. Daardoor is het artikel in de afgelopen dagen al ingehaald door de werkelijkheid.

Het artikel is bewust intact gelaten, juist omdat het laat zien hoe deze situatie heeft kunnen ontstaan. De recente ontwikkelingen van de afgelopen dagen bevestigen niet alleen deze analyse — ze maken duidelijk dat het probleem dieper en structureler is dan aanvankelijk voorzien.

De NEN wordt door de overheid gezien als hét nationale normeninstituut.

Dat is wellicht terecht: **normen zijn essentieel** en onmisbaar voor veiligheid, kwaliteit en duidelijkheid in Nederland.

Dat NEN een **private organisatie** is, is op zichzelf ook geen probleem — dat mag, en dat werkt in veel sectoren goed. Maar de casus **NEN 2990:2020+C1:2020+A1:2025** laat zien waar het systeem kwetsbaar is:

de technische inhoud van normen en certificatieschema's worden geschreven, zonder (wederom) structurele inhoudelijke controle door de overheid.

En precies daardoor is nu een situatie ontstaan waarin:

- NEN een nieuwe normversie publiceert; NEN 2990:2020+C1:2020+A1:2025,
- de RvA hiervan niet op de hoogte is en de wijzigingen niet ter beoordeling aan de RvA is aangeboden,
- laboratoria enkel geaccrediteerd zijn voor een vorige versie; C1:2020,
- tussen 1 oktober 2025 en 12 februari 2026 mogelijk onjuiste eindbeoordelingen zijn uitgevoerd,
- Fenelab aangeeft per 12-2-2026 terug te gaan naar de vorige versie NEN 2990:2020+C1:2020,
- terwijl tot op heden op de NEN-website A1:2025 als enige geldige norm staat en de C1:2020 formeel is ingetrokken,
- en de overheid nu moet handhaven zonder dat er een eenduidige norm bestaat.

Dit is geen incident, maar een **stelselmatig fout**: de overheid heeft de regie over technische norminhoud te ver uit handen gegeven.

De overheid behandelt private normen in de praktijk alsof ze afkomstig zijn van een publieke autoriteit, terwijl dat juridisch niet zo is.

Dat staat haaks op haar eigen wettelijke kaders, waaronder het Staatsblad (Stb. 2014, 217), waarin expliciet staat dat normen **niet automatisch bindend mogen zijn** en **niet in ministeriële regelingen thuishoren**.

De gebeurtenissen rond NEN 2990:2020+C1:2020+A1:2025 tonen onmiskenbaar aan dat dit model zijn grens heeft bereikt. Het is tijd dat de overheid de regie terugneemt over normen en certificatieschema's die direct raken aan veiligheid, gezondheid en publieke belangen.

Het onderstaande artikel beschrijft hoe deze situatie heeft kunnen ontstaan — en waarom het systeem nu fundamenteel moet worden herzien.

De Stille Normwijziging: Hoe NEN 2990 in 2025 kostenverhogend werd aangepast zonder dat de sector het doorhad. Een reconstructie van blokkades, belangen en verborgen besluitvorming

Inleiding: waarom deze dialoog noodzakelijk is

In de asbestsector zijn normen geen theoretische documenten. Ze bepalen hoe veilig er wordt gewerkt, wie risico loopt en wie verantwoordelijk is wanneer het misgaat. Daarom is het proces waarmee normen tot stand komen minstens zo belangrijk als de inhoud van de norm zelf.

Wanneer dat proces niet transparant verloopt, wanneer commentaren niet worden beantwoord en wanneer wijzigingen worden doorgevoerd zonder dat de sector het weet, ontstaat een systeem dat niet langer controleerbaar is. Precies dat is zichtbaar geworden bij de herziening van **NEN 2990:2020+C1:2020+A1:2025**.

Deze bijdrage reconstrueert hoe een ogenschijnlijk kleine wijziging — met grote veiligheids- en kostenconsequenties — stilte is ingevoerd, zonder aantoonbare procedurele basis.

1. Hoe normalisatie hoort te werken

Normalisatie is juridisch ingebed en moet voldoen aan principes van:

- openheid
- evenwichtige vertegenwoordiging
- transparantie
- gemotiveerde besluitvorming
- controleerbaarheid
- publieke verantwoording

Dat is geen morele wens, maar de basis waarop het hele normalisatiestelsel rust.

Het formele proces in acht stappen

1. **Signaalfase** – Er moet een aantoonbare aanleiding zijn voor een wijziging.
2. **Besluit tot herziening** – De normcommissie moet formeel instemmen.

3. **Samenstelling werkgroep** – Open oproep, vrije aanmelding, evenwichtige vertegenwoordiging.
4. **Opstellen concepttekst** – De werkgroep schrijft een ontwerp.
5. **Openbare commentaaronde** – Iedereen mag reageren; dit is wettelijk verankerd.
6. **Verwerking van commentaren** – Alle commentaren moeten worden beantwoord en openbaar gemotiveerd.
7. **Vaststelling door de commissie** – De definitieve tekst wordt formeel vastgesteld.
8. **Publicatie** – Pas daarna mag de norm worden gepubliceerd.

Zonder deze stappen is er geen transparantie, geen controleerbaarheid en geen juridisch houdbare norm.

2. Wat er misging bij NEN 2990 in 2025

Bij de herziening van NEN

2990:2020+C1:2020+A1:2025 zijn meerdere essentiële stappen niet gevolgd. De afwijkingen zijn niet incidenteel, maar structureel.

2.1 Geen aantoonbare aanleiding

Er is geen veiligheidsincident, geen nieuwe wetgeving en geen technische noodzaak gepubliceerd. De sector weet niet waarom de wijziging überhaupt is gestart.

2.2 Betalen om mee te mogen praten

Een expert^[1] die zich aanmeldde voor deelname aan de commissie ontving een factuur in plaats van een uitnodiging. Dit ontmoedigt:

- onafhankelijke experts
- kleine bedrijven
- kritische stemmen

Dit is vastgesteld binnen dit traject; het wordt niet gegeneraliseerd naar andere normen.

2.3 Commentaren zijn genegeerd

Ingediende commentaren — waaronder technische en veiligheidskritische — zijn:

- niet beantwoord
- niet verwerkt
- niet gemotiveerd
- niet openbaar gemaakt

Een verplicht onderdeel van normalisatie ontbreekt volledig.

2.4 Geen instemming van de commissie

De norm is gepubliceerd zonder formele afronding of stemming. Een commissielid^[1] wist eind januari 2026 niet dat de norm al op 1 oktober 2025 was gepubliceerd.

2.5 De betaalmuur

De norm kost € 92,50 en is niet gratis gemaakt, terwijl andere normen eind 2025 wél vrij toegankelijk

werden. Hierdoor blijft de wijziging voor veel partijen onzichtbaar.

2.6 De blokkades samengevat

De blokkades samen vormen een systeemfout: deelname wordt ontmoedigd, besluitvorming wordt onttrokken aan zicht en de norm is niet toegankelijk.

3. De stille maar ingrijpende wijziging: artikel 9.1.1

De nieuwe tekst bevat twee cruciale zinnen:

“Om tijd te besparen kunnen de luchtmetingen al tijdens het uitvoeren van de visuele inspectie worden ingezet.”

“Laat, zodra de luchtmeting is gestart, de onderdruk verlagen tot maximaal 5 Pa.”

Deze wijziging lijkt klein, maar heeft grote gevolgen.

3.1 Veiligheidskundige contradicties

- De onderdruk moet worden **verlaagd** voordat is vastgesteld dat de ruimte veilig is.
- Dit druist in tegen de Arboret, de Arbeidsomstandighedenregeling en basisprincipes van veilig werken.

Het is een fundamentele omkering van het veiligheidsprincipe: eerst zekerheid, dan afbouw.

3.2 Actieve bemonstering wordt onmogelijk gemaakt

Actieve bemonstering is een verplicht onderdeel van de eindbeoordeling. Het doel is een **worst-case scenario** simuleren door:

- luchtbeweging te creëren,
- stof op te wervelen,
- vezels los te maken van oppervlakken,

zodat wordt vastgesteld dat de ruimte óók veilig is bij normaal gebruik.

In de 2025-versie staat in **artikel 9.1.4**:

“Simuleer activiteit zo snel mogelijk, maar in ieder geval na afronding van de visuele inspectie en na het starten van de luchtmeting...”

Op papier lijkt dat logisch.

Maar in combinatie met **artikel 9.1.1** ontstaat een **onoplosbare contradictie**:

- 9.1.1 staat toe dat de luchtmeting **al tijdens de visuele inspectie** wordt gestart.
- Zodra de meting start, moet de onderdruk **direct** worden verlaagd naar maximaal 5 Pa.
- Actieve bemonstering mag pas **na** de visuele inspectie én **na** de start van de meting.

In de praktijk betekent dit:

- Je kunt geen stof opwervelen terwijl je nog bezig bent met een visuele inspectie.
- Je kunt geen worst-case simulatie uitvoeren terwijl de onderdruk al is verlaagd.
- Je kunt geen stabiele luchtstromen creëren als de meting al loopt.
- Je kunt geen actieve bemonstering uitvoeren in een situatie die nog niet visueel is vrijgegeven.

Kortom: actieve bemonstering wordt technisch en praktisch onmogelijk gemaakt.

En zonder actieve bemonstering:

- wordt de eindbeoordeling **ongeldig**,
- ontstaat **schijnveiligheid**,
- blijven vezels liggen,
- worden gebruikers later alsnog blootgesteld,
- en lopen saneerders, inspecteurs en opdrachtgevers **juridisch risico**.

De contradictie tussen 9.1.1 en 9.1.4 is dus geen detail — het is een **fundamentele aantasting van de veiligheid en betrouwbaarheid van de eindcontrole**.

3.3 Marktprikkel in plaats van veiligheidsmotief

De toevoeging “om tijd te besparen” introduceert een commerciële prikkel:

- sneller werken
- meer inspecties per dag
- hogere omzet voor laboratoria

Dit is geen technische motivatie, maar een marktbelang — en dat is problematisch wanneer een private schemabeheerder de norm opstelt.

De wijziging leidt tot een **structurele tijdsbesparing** per eindbeoordeling.

Op basis van **openbare marktinformatie, gemiddelde tarieven** en **operationele aannames** is een onderbouwde schatting te maken van het financiële effect.

3.3.1 Tijdsbesparing per eindbeoordeling

Openbare bronnen over werkprocessen en gemiddelde inspectieduur laten zien dat de visuele inspectie 20–40 minuten duurt.

Doordat de luchtmeting nu parallel mag starten, ontstaat een **reële tijdswinst van 20–40 minuten per eindbeoordeling**.

3.3.2 Capaciteitsstijging per laborant

Een laborant voert gemiddeld 3–4 eindbeoordelingen per dag uit.

Door de tijdswinst stijgt dit naar 4–5 per dag.

Dat is een **capaciteitsstijging van 20% tot 33%**.

3.3.3 Financiële impact per laborant

Gemiddelde tarieven voor eindbeoordelingen (openbare marktprijzen): **€ 350–€ 550**.

Daarmee ontstaat een **extra omzet van € 360–€ 450 per dag per laborant**.

Op jaarbasis (220 werkdagen):

€ 79.200 – € 99.000 extra omzet per laborant per jaar.

3.3.4 Impact voor een gemiddeld laboratorium

Gemiddelde omvang: 6–12 laboranten (openbare bedrijfsprofielen).

Bij 8 laboranten betekent dit:

€ 633.600 – € 792.000 extra omzet per jaar.

3.3.5 Meerkosten voor de asbesteigenaar

Elke extra eindbeoordeling wordt gefactureerd.

Daarnaast kan een onvolledige actieve bemonstering (door de contradictie met 9.1.4) leiden tot:

- hersanering,
- projectvertraging,
- juridische aansprakelijkheid.

Kosten hiervan lopen uiteen van **€ 5.000 tot € 50.000** per project (openbare casussen en RIVM-ramingen).

4. Het ontbrekende bewijs voor de wijziging

NEN stelt dat de wijziging voortkomt uit een “verschil van interpretatie tussen laboratoria en een certificerende instelling”. Maar:

- er is geen CI genoemd
- er is geen verslag
- er is geen documentatie
- er is geen openbaar commentaar

De claim is niet verifieerbaar.

Wat wél zichtbaar is: de wijziging bevoordeelt laboratoria, niet de veiligheid.

5. Waarom dit ertoe doet?

Wanneer een normbeheerder:

- commentaren niet beantwoordt
- wijzigingen niet motiveert
- en toch publiceert

dan ontstaat een norm die niet aantoonbaar volgens de procedure tot stand is gekomen. Dat is geen administratieve slordigheid, maar een systeemfout.

6. Hoe kleine wijzigingen grote gevolgen krijgen

De wijziging in 9.1.1 is:

- klein genoeg om onopvallend te lijken
- technisch genoeg om complex te lijken
- groot genoeg om veiligheid, aansprakelijkheid en marktverhoudingen te beïnvloeden

Zonder motivatie, zonder transparantie en zonder toezicht.

7. Tijd voor een volwassen gesprek

Deze bijdrage is geen aanval, maar een uitnodiging om te erkennen dat:

- normalisatie alleen werkt als het proces transparant is
- kleine wijzigingen grote gevolgen kunnen hebben
- de sector recht heeft op inzicht in gemaakte keuzes

De asbestsector verdient normen die technisch kloppen, juridisch houdbaar zijn en via een controleerbaar proces tot stand komen.

8. Aanbevelingen aan beleidsmakers en de minister

1. Laat een onafhankelijk onderzoek uitvoeren naar artikel 9.1.1.
2. Schort de wijziging tijdelijk op totdat de veiligheidseffecten zijn vastgesteld.
3. Toets de NEN-normalisatieprocedure op naleving.
4. Maak deelname aan commissies kosteloos voor veiligheidskritische normen.
5. Maak veiligheidsnormen gratis toegankelijk.
6. Richt onafhankelijk toezicht in op private schemabeheerders.

[1] De namen van de betreffende functionarissen worden door mij uitsluitend verstrekt aan de minister, politiek en/of het Openbaar Ministerie, omdat dit direct raakt aan bestuurlijke verantwoordelijkheid en mogelijke structurele misleiding binnen het stelsel.

En heeft u ondertussen een relevante vraag t.b.v. BV Nederland, stel ze dan gerust via een mail aan: asbestdialoog@gmail.com
Melders blijven altijd anoniem — dat was zo, en dat blijft zo.

Deze bijdrage is naar eer en geweten opgesteld en gebaseerd op de best beschikbare informatie. Toch kan er altijd een fout of onvolledigheid insluipen. Zie deze tekst daarom als een uitnodiging tot dialoog en correctie.

Ik draag geen aansprakelijkheid voor gevolgen van het gebruik van deze informatie.

Copyright free.